

Από το δικαίωμα στην εργασία και την Κοινωνική Ασφάλιση, αντιμέτωποι με το φάσμα της ανεργίας, της απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων και της διάλυσης του παραγωγικού ιστού, βρίσκονται αυτή την περίοδο οι διπλωματούχοι μηχανικοί, ανεξάρτητα από τον ειδικότερο τομέα στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τα δραματικά αυτά γεγονότα, περιγράφουν μια κατάσταση πολύ δύσκολα αναστρέψιμη, ενώ οι σχεδόν καθημερινές ανακοινώσεις της κυβέρνησης για έργα, εργασιακές σχέσεις και Ασφαλιστικό, από τη μια βυθίζουν όλο και περισσότερο στην απόγνωση τους διπλωματούχους μηχανικούς, από την άλλη αφήνουν να διαφανεί σαφέστατα ότι υπάρχουν και χειρότερα.

Το Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ επιχειρεί, σήμερα, να καταγράψει την κατάσταση μέσα από στοιχεία που δεν επιδέχονται αμφισβήτηση και τα οποία

Οι μηχανικοί βυθίζονται στην απόγνωση

καθιστούν φανερό ότι ένα παραγωγικό δυναμικό, από τα πλέον δυναμικά έως πρότινος, ήδη ζει σε συνθήκες διάλυσης. Κι αυτό όταν κάθε χρόνο προστίθενται, περίπου, 3.000 νέοι διπλωματούχοι μηχανικοί, οι σπουδές των οποίων κόστισαν πανάκριβα, είτε στο ελληνικό Δημόσιο, είτε στις οικογένειές τους και για τους οποίους αυτή η χώρα και οι πρακτικές των πρόσφατων κυβερνήσεων τους... διασφαλίζουν μόνο την ανεργία και την ανασφάλεια.

Τη δραματική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει ο κλάδος πιστοποιούν και οι παρεμβάσεις των προέδρων και άλλων εκπροσώπων συλλόγων των τεχνικών, στους οποίους απευθύνθηκε το «Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ», προκειμένου να τεκμηριώσει την έρευνά του.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Κάθε «φέτος» και... χειρότερα

Η κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα μας βιώνει τις χειρότερες μέρες της, τουλάχιστον της τελευταίας εξαετίας, όπως μαρτυρούν τα ίδια τα στοιχεία της ελληνικής στατιστικής αρχής.

Όπως ανακοίνωσε προ ημερών η αρχή, ο δείκτης παραγωγής στις κατασκευές το Α' τρίμηνο του 2010 μειώθηκε κατά 19,7%, σε σύγκριση με το Α' τρίμηνο του 2009, έναντι μείωσης 13,8% που είχε σημειωθεί κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2009 ως προς το 2008.

Ακόμη χειρότερα είναι τα πράγματα όταν ο δείκτης παραγωγής στις Κατασκευές του Α' τριμήνου του 2010 συγκριθεί με τον αντίστοιχο δείκτη του Δ' τριμήνου του 2009. Εκεί θα δούμε πως έχουμε μια μείωση κατά 33,1%, έναντι μείωσης 41,9% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2009.

Σημειώνεται ότι ο δείκτης παραγωγής στις κατασκευές καλύπτει όλους τους τομείς στις κατασκευές (ιδιωτικά και δημόσια έργα) και προκύπτει από απευθείας έρευνα στις κατασκευαστικές εταιρείες, ενώ δεν έχει σχέση με τις αντίστοιχες έρευνες οικοδομικής δραστηριότητας (ιδιωτικής και δημόσιας) της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, που προκύπτουν από τα στοιχεία διοικητικών πηγών (πολεοδομίες) και αναφέρονται στο σύνολο των οικοδομικών αδειών που εκδόθηκαν.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία αυτά για την οικοδομική δραστηριότητα προκύπτουν

τα εξής:

Η οικοδομική δραστηριότητα το δωδεκάμηνο Φεβρουάριος 2009-Ιανουάριος 2010 σε σύγκριση με το δωδεκάμηνο Φεβρουάριος 2008-Ιανουάριος 2009, παρουσίασε μείωση κατά 12% ως προς τον αριθμό των εκδοθεισών αδειών, κατά 20,3% ως προς την επιφάνεια των κτιρίων και κατά 23,9% ως προς τον όγκο. Ως προς τον όγκο τη μεγαλύτερη μείωση (-34,5%) είχαμε στην Κεντρική Μακεδονία, ενώ ακολουθούν η Δυτική Μακεδονία (-31,5%), το Νότιο Αιγαίο (-31,2%), η Θεσσαλία (-30,7%), το Βόρειο Αιγαίο (-28,7%), η Πελοπόννησος (-25,9%), τα Ιόνια Νησιά και η Δυτική Ελλάδα (-23,4%), η Κρήτη (-23,2%), η Αν. Μακεδονία και Θράκη (-21,5%), η Αττική (-13%) και η Στερεά Ελλάδα (-11,6%). Η Ήπειρος ήταν η μόνη περιοχή όπου είχαμε αύξηση κατά 7,4%.

Η μείωση αυτή συνεχίστηκε και το Φεβρουάριο του 2010, αφού σύμφωνα με ανακοίνωση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2009 είχαμε μείωση κατά 23,1% ως προς τον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 41% ως προς την επιφάνεια και κατά 45% ως προς τον όγκο!

Σημαντική ήταν, επίσης, η μείωση και το μήνα Μάρτιο, αφού σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2009 είχαμε μεν μια μικρή αύξηση κατά 3,8% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, αλλά αυτή συνοδεύτηκε από πτώση κατά 29,7% ως προς την επιφάνεια και κατά 35% ως προς τον όγκο των νέων κατασκευών.

Ανατροπές στις εργασιακές σχέσεις

Η ανεργία στους μηχανικούς, έτσι όπως την κατέγραψε περσινή έρευνα του ΤΕΕ, ανερχόταν στο 13%, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό (23%) καταγράφεται στους νέους μηχανικούς.

Ο ένας, μάλιστα, στους τέσσερις μηχανικούς στον ιδιωτικό τομέα, παρ' ότι εργάζεται με εξαρτημένη εργασία, είναι δηλαδή οιασδήποτε μισθωτός, εργάζεται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών. Με βάση, βέβαια, τον πρόσφατο νόμο 3846/2010, σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών ή έργου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, η σχέση μεταξύ εργοδότη και απασχολούμενου θεωρείται ότι υποκρύπτει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αν παρέχεται αυτοπροσώπως, αποκλειστικά ή κυρίως στον ίδιο εργοδότη και για 9 συνεχείς μήνες. Το ζήτημα, βέβαια, είναι κατά πόσον η ρύθμιση αυτή μπορεί να εφαρμοστεί και στην πράξη.

Την ίδια στιγμή, οι χιλιάδες διπλωματούχοι μηχανικοί που εργάζονται στο Δημόσιο δέχτηκαν επίθεση από τα τελευταία μέτρα που πήρε η κυβέρνηση για τον περιορισμό των ελλειμμάτων, που συνοδεύτηκαν από δραστική μείωση των μισθών και των επιδομάτων τους.

Στο μεταξύ, μεγάλες ανατροπές στις εργασιακές σχέσεις, πέραν όλων των άλλων, και στους διπλωματούχους μηχανικούς που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, επιφέρουν οι διατάξεις που προτίθεται να καταθέσει το υπουργείο Εργασίας στη Βουλή. Μεταξύ των άλλων, προβλέπουν ότι σε επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 έως 150 άτομα η εργοδοσία μπορεί να απολύει μέχρι 6 εργαζομένους το μήνα.

- Οι επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 150 άτομα μπορούν να απολύουν μέχρι 5% των εργαζομένων και μέχρι 30 άτομα το μήνα από 2% που ισχύει σήμερα.

- Ο κατώτατος μισθός που ορίζεται από την εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ) δεν θα ισχύει για νέους έως 25 ετών. Οι κάτω των 21 θα αμείβονται με το 80% του κατώτατου μισθού και όσοι είναι από 21 έως 25 με το 85%. Εκτός αυτών, θεσπίζεται και η δυνατότητα συμβάσεων μαθητείας για νέους από 15 έως 18 ετών, οι οποίοι θα λαμβάνουν μόνο το 70% του βασικού μισθού.

- Καταργείται η δυνατότητα που είχαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις να προσφεύγουν μονομερώς στη διαπίστωση και για την προσφυγή απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του εργοδότη.

- Τα δύο παραπάνω σημεία θα σημάδουν την καθήλωση των μισθών και την πλήρη κατάρρευση των συλλογικών συμβάσεων για τους νέους. Αυτό θα συμβεί γιατί έξι μήνες μετά την ημερομηνία λήξης μιας σύμβασης ή μετά την καταγγελία της αυτή δεν ισχύει για τους νεοπροσλαμβανομένους και μπαίνουμε πλέον σε καθεστώς όπου θα υπάρχουν μόνο ατομικές συμβάσεις.

- Η αποζημίωση λόγω απόλυσης μειώνεται στο μισό. Αυτό που ίσχυε μέχρι σήμερα προκειμένου ο εργοδότης να δώσει τη μισή αποζημίωση ήταν το να ενημερώσει τον εργαζόμενο ότι θα τον απολύσει τόσους μήνες πριν την απόλυση όσοι ήταν και οι μηνιαίοι μισθοί που δικαιούται. Αυτό αλλάζει και η χρονική υποχρέωση ενημέρωσης του μισθωτού από τον εργοδότη μειώνεται δραστικά.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Αύξηση δημοπρατήσεων – Μείωση προϋπολογισμών

Σε στενωπό βρίσκεται και η παραγωγή των δημοσίων έργων. Σύμφωνα με την αρχική επεξεργασία των στοιχείων της σχετικής βάσης δεδομένων που τηρεί ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ανωνύμων, Περιορισμένης Ευθύνης και Προσωπικών Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), οι δημοπρατήσεις νέων δημοσίων τεχνικών έργων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010 εμφανίζονται μεν αυξημένες, ως πλήθος, έναντι του πρώτου εξαμήνου του 2009 κατά 84%, εν τούτοις εμφανίζονται μειωμένες ως αξία προϋπολογισμού κατά 12%, περίπου.

Επιπρόσθετα, το μέγεθος του συνολικού προϋπολογισμού των δημοπρατήσεων νέων δημοσίων τεχνικών έργων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, εμφανίζεται μειωμένο και συγκρινόμενο με τα προηγούμενα έτη και συγκεκριμένα κατά 14% έναντι του συνολικού προϋπολογισμού των δημοπρατήσεων του πρώτου εξαμήνου του 2007, καθώς και κατά 50% έναντι του ανάλογου μεγέθους των ετών 2006 και 2005.

Επίσης, όπως επισημαίνεται στο ψήφισμα του 66ου Συνεδρίου της ΠΕΣΕΔΕ, που έγινε πρόσφατα, οι εργολήπτες - ιδιαίτερα της Περιφέρειας βλέπουν μια μείωση του αντικειμένου τους που ξεπερνά το 60%, σε σύγκριση με την προηγούμενη τετραετία.

Να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες

του δρος **ΟΔΥΣΣΕΑ Ι. ΠΥΡΟΒΟΛΑΚΗ***

Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αποτελούν βασικότατο τομέα οικονομικής δραστηριότητας για τη χώρα, με 1.451 επιχειρήσεις να δραστηριοποιούνται στην πληροφορική και άλλες 234 στις τηλεπικοινωνίες, με κύκλο εργασιών στα 18 δισ. ευρώ και αξία ενεργητικού πάνω από τα 27,5 δισ. ευρώ. Ο πακτωλός των χρημάτων που έχουν δοθεί για την ανάπτυξη των ΤΠΕ μέσω των ΜΟΠ, Β΄ και Γ΄ ΚΠΣ, σε πολλές περιπτώσεις πήγε χαμένος γιατί κανείς δεν θεωρεί τα έργα πληροφορικής και επικοινωνιών τεχνικά έργα. Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση έργων πληροφορικής στην Ελλάδα είναι ανύπαρκτο και οι κανόνες καθορίζονται, στο βαθμό που γίνεται κάτι τέτοιο, από τη νομοθεσία περί προμηθειών.

Σε μια χώρα όπου λειτουργούν 23 πανεπιστημιακά τμήματα μηχανικών και επιστημόνων στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, τα οποία κάθε χρόνο δέχονται αθροιστικά 4.145 νέους φοιτητές και το 40% των εισακτέων σε πολυτεχνικές σχολές το 2010 να αφορούν ειδικότητες στις ΤΠΕ, χρειάζεται να υπάρξει ουσιαστική αξιοποίηση των μηχανικών ΤΠΕ, τόσο στο Δημόσιο όσο και στην ελεύθερη αγορά.

Στη δύσκολη κατάσταση, στην οποία βρίσκεται η χώρα μας, δεν υπάρχουν περιθώρια για λάθη, πρέπει άμεσα η πολιτεία να κινηθεί και να προωθήσει τις ΤΠΕ ως βασικό αναπτυξιακό μοχλό για τη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει η Πολιτεία να προωθήσει τάχιστα τις παρακάτω δράσεις:

1. Άμεση υπογραφή των Προεδρικών Διαταγμάτων για τις μελέτες κατηγορίας 28 του Ν. 3316/2005 (μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων) και ενεργοποίηση των σχετικών μητρώων.
 2. Επίκταση του πλαισίου υλοποίησης δημόσιων και ιδιωτικών τεχνικών έργων και για εγκαταστάσεις πληροφορικής και επικοινωνιών.
 3. Άμεση υιοθέτηση απαίτησης για πτυχίο ΤΠΕ, ως βασικού προσόντος για τις ομάδες έργων στα έργα και τις μελέτες ΤΠΕ.
 4. Άμεση κατάργηση του «παραθύρου» προσλήψεων μη πτυχιούχων ΤΠΕ στις θέσεις Πληροφορικής στο ευρύτερο Δημόσιο με την κατάργηση της παρ. 2 του άρθρου 6 του ΠΔ 50/2001 (ΦΕΚ Α΄ 39/5.3.2001) όπως ισχύει σήμερα.
 5. Αξιοποίηση και υιοθέτηση του μητρώου Μηχανικών ΤΠΕ, μελών του ΤΕΕ και του e-ΤΕΕ, από τη Δημόσια Διοίκηση, για το σχεδιασμό, την αξιολόγηση, την παραλαβή, τη λειτουργία και τον έλεγχο των έργων ΤΠΕ.
 6. Αξιοποίηση των μηχανικών ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, με τροποποίηση των οργανισμών των φορέων και ανάδειξη ως ουσιαστικού προσόντος για τις θέσεις ΤΠΕ του βασικού πτυχίου ΤΠΕ.
 7. Προάσπιση του διακριτού ρόλου των μηχανικών ΤΠΕ στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αξιοποίησή τους με αντίστοιχη οικονομική ανταμοιβή.
 8. Αντιμετώπιση του πληθωρισμού των πτυχιούχων ΤΠΕ και των πιστοποιήσεων «εξειδικευμένων» γνώσεων, σε συνδυασμό με το επίπεδο απασχόλησης των επιστημόνων ΤΠΕ στην Ελλάδα.
- Σήμερα, περισσότεροι από 15.000 μηχανικοί ΤΠΕ, μέλη του ΤΕΕ και της ΕΜηΠΕΕ, απαιτούν από την πολιτεία να ακούσει την άποψή τους και να αναβαθμίσει το ρόλο τους στη στρατηγική σχεδίαση, την ανάπτυξη, αλλά και την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Μόνον έτσι θα μπορέσει η χώρα να αναπτύξει και να αξιοποιήσει σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι οποίες αποτελούν συστατικό στοιχείο ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας για όλες τις σύγχρονες κοινωνίες.

* Πρόεδρος Ένωσης Μηχανικών Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδος (ΕΜηΠΕΕ)

Ο χώρος των μηχανικών δέχεται έναν

Οι συζητήσεις για την οικονομική κρίση πλέον έχουν γίνει μέρος της καθημερινής μας ζωής. Όπως είναι φυσικό και οι μηχανικοί ως επαγγελματίες, αλλά και ως απλοί πολίτες καταναλωτές, βιώνουν τις συνέπειες. Ποια, όμως, είναι η πραγματική διάσταση; Πώς η παρούσα κατάσταση διαμορφώνει και πώς επηρεάζεται το επάγγελμα του μηχανικού; Ποιες είναι οι προοπτικές; Όλα αυτά είναι ερωτήματα τα οποία θα πρέπει να δούμε με τη δέουσα σοβαρότητα.

Τα πρώτα σημάδια άρχισαν να είναι ορατά πριν δύο, περίπου, χρόνια, όταν οι τράπεζες περιόρισαν τη χορήγηση δανείων. Αυτό ήταν κρίριο

πλήγμα στον τομέα των ιδιωτικών έργων, όπου υπήρχε υπερπροσφορά κατοικιών, και είχε άμεση επίπτωση στην παραγωγή της οικοδομικής δραστηριότητας η οποία με τον καιρό επιδεινωνόταν.

Εδώ και καιρό, ο χώρος των μηχανικών δέχεται έναν συνεχή πόλεμο. Οι μηχανικοί θεωρούνται ως οι «βλολεμένοι» και οι «αφελείς», οι οποίοι είναι υπεύθυνοι να πληρώσουν για όσα συμβαίνουν και όχι, για ό,τι πραγματικά τους αντιστοιχεί.

Όλα αυτά στο πλαίσιο μιας ευρύτερης εθνικής στρατηγικής της κυβέρνησης «για την αντιμετώπιση της κρίσης». Εδώ να αναφέρουμε ότι η στρατηγική αυτή έχει στόχο να τιμω-

Δε διαφαίνεται αναπτυξιακή προοπτική

του **ΔΣ ΤΟΥ ΣΤΕΒ**

Σε μια συγκυρία απαξίωσης του (πολύ σημαντικού) τεχνολογικά ικανού δυναμικού της χώρας, το οποίο βρίσκεται διαθέσιμο είτε στην αγορά εργασίας είτε σε ερευνητικά κέντρα και μελετητικές (μικρομεσαίες) επιχειρήσεις, δεν διαφαίνεται προς το παρόν καμία αναπτυξιακή προοπτική που θα μπορούσε να προκύψει, είτε μέσα από μια ξεκάθαρη εθνική στρατηγική για την έρευνα και ανάπτυξη – βιομηχανοποίηση καινοτόμων προϊόντων σε επιλεγμένους κλάδους της βιομηχανίας, είτε μέσα από σοβαρές ιδιωτικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και επενδύσεις.

Σε αυτό το επιχειρηματικό πλαίσιο, ουσιαστικά ανύπαρκτου αναπτυξιακού περιεχομένου στους περισσότερους επιμέρους κλάδους της βιομηχανίας, οι μηχανικοί αντιμετωπίζουν τα εξής:

1. Πεταλωμένη αντίληψη επιχειρηματικότητα, η οποία συσχετίζει την ανταγωνιστικότητα της αποκλειστικά με το εργασιακό κόστος, αμελώντας πλήρως το γεγονός ότι η ανταγωνιστικότητα σε όλες τις «προηγμένες» χώρες δεν μπορεί παρά να συνδέεται με την τεχνολογία, την καινοτομία και την πρωτοπορία.
2. Παντελή απαξίωση της έρευνας και της ανάπτυξης σε όλους σχεδόν τους κλάδους της βιομηχανίας και την πλήρη απουσία οποιασδήποτε σύνδεσης μεταξύ βιομηχανίας και κέντρων τεχνολογίας και παραγωγής καινοτομίας.
3. Απαρχαιωμένες νοσοτροπίες, όπου έννοιες όπως τήρηση ποιοτικών προτύπων, βελτιστοποίηση των παραγωγικών μεθόδων, προστασία του περιβάλλοντος φαντάζουν ξένες μέσα σε ένα παραγωγικό πλαίσιο που από τη μία παραμένει κατεξοχήν έντασης εργασίας και από την άλλη καταλήγει στο ακριβώς αντίθετο άκρο της τυποποιημένης (χαμηλής τεχνολογίας) αυτοματοποίησης, που όχι μόνον ελαχιστοποιεί τις απαιτήσεις σε ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό, αλλά αφήνει και πάλι αναξιοποίητο το τεχνολογικά καταρτισμένο δυναμικό της χώρας.
4. Ένα διαχρονικό (από το 1934!) τεράστιο έλλειμμα στη ρύθμιση και κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων των μηχανικών στη βιομηχανία. Επιπλέον, οι προοπτικές απασχόλησης μηχανικών στην ελληνική βιομηχανία,

συνεχή πόλεμο

του **ΝΙΚΟΥ ΣΤ. ΖΥΓΟΥΡΗ***

ρήσει συγκεκριμένες παραγωγικές ομάδες και να περιορίζει κεκτημένα δικαιώματα. Δυστυχώς, όμως, πουθενά δεν υπάρχει η προοπτική της ανάπτυξης, δεν υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο εξόδου από αυτή τη δίνη.

Έχουμε τόνισι πολλές φορές στο παρελθόν ότι η οικοδομική και κατασκευαστική δραστηριότητα αποτελεί κινητήριο μοχλό για την οικονομία της χώρας μας. Επίσης, έχει καθοριστικές συνέπειες στην απασχόληση.

Αντί αυτού υπάρχει μια πολεμική. Δεν υπάρχει κανένα κίνητρο τόνωσης της οικοδομικής και των κατασκευών. Οι συνεχείς αλλαγές της πολεοδομικής νομοθεσίας, οι αστάθειες του φορολογικού συστήματος δημι-

ουργούν ανασφάλειες.

Ας μην κρυβόμαστε. Επειδή υπήρξε ανικανότητα άμεσης επέμβασης και διαχείρισης, μεγάλα ποσά έφυγαν από τη χώρα μας προς τράπεζες του εξωτερικού. Το ερώτημα είναι, γιατί να μην έχουν δοθεί κίνητρα ώστε αυτά τα χρήματα να μείνουν στην Ελλάδα και να επενδυθούν σε ακίνητα. Ίσως εδώ θα πρέπει να δούμε τι γίνεται σε άλλες χώρες οι οποίες βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση.

Είναι φυσιολογικό ο χώρος των μηχανικών να κλονίζεται μέσα στο γενικότερο κλίμα. Είναι λογικό οι συνέπειες που βιώνουν όλοι οι επαγγελματίες να αγγίζουν και τους μηχανικούς.

Δεν είναι, όμως, λογικό οι μηχανικοί να γίνονται οι «λαοί» για να δικαιολογηθούν σκληρά οικονομικά μέτρα. Είναι απαράδεκτο να στοχοποιούνται και να θεωρούνται «βολεμέ-

νοι» τη στιγμή που ποτέ δεν αναφέρεται κανένας στις οφειλές του ελληνικού Δημοσίου προς μελετητές και κατασκευαστές. Ποιος νοιάζεται για το πόσες εταιρείες αναγκάζονται να κλείσουν, όχι επειδή δεν έχουν αντικείμενο, αλλά επειδή το κράτος δεν αποπληρώνει τις οφειλές του προς αυτές;

Αντί αυτών που αναφέρθηκαν, αλλάζει ο τρόπος φορολόγησης και δεν λογίζονται στοιχειώδεις δαπάνες ως έξοδα, π.χ., μετακινήσεις, διαμονές κλπ., οι οποίες είναι απαραίτητες για την άσκηση του επαγγέλματος.

Φτάνουμε σε σημείο να συζητάμε για το μέλλον του ΤΣΜΕΔΕ, ενός Ταμείου υγιούς, το οποίο στηρίχτηκε οικονομικά μόνο από τους μηχανικούς, απέκτησε περιουσία χάρη στις εισφορές των μηχανικών και σήμερα

απειλείται να συγχωνευτεί με άλλα προβληματικά Ταμεία και, επί της ουσίας, να γίνει «δήμηση» των αποθεματικών και της περιουσίας του.

Για να είμαστε ρεαλιστές, αντιλαμβάνομαστε ότι απαιτούνται θυσιές από όλους μας. Έχουμε τόνισι και στο παρελθόν ότι η μοναδική λύση για διέξοδο από την κρίση είναι η ανάπτυξη.

Εάν θέλουμε να έχουμε προοπτική για διέξοδο, θα πρέπει όλοι μαζί να κάτσουμε να συζητήσουμε, να προτείνουμε, να επεξεργαστούμε, με άλλα λόγια να κάνουμε ό,τι κάνει κάθε προηγμένη χώρα και όχι να κρυβόμαστε πίσω από τα άρθρα ενός «μνημονίου» προκειμένου να θεσμοθετούμε απαράδεκτα μέτρα.

* *Πρόεδρος του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών Ελλάδας*

που είναι ως επί το πλείστον χαμηλού τεχνολογικού περιεχομένου, υποβαθμίζεται συνεχώς ως προς το διεθνή ανταγωνισμό, και με βασικά χαρακτηριστικά την αντι-απατυξιακή επιχειρηματική κουλτούρα και τις έντονες τάσεις φυγής προς χώρες ελάχιστου εργατικού κόστους, μειώνονται συνεχώς.

Ταυτόχρονα, και για τους ίδιους προαναφερόμενους λόγους, τα απαιτούμενα προσόντα για μεγάλο μέρος των προσφερόμενων θέσεων εργασίας στη βιομηχανία είναι συχνά χαμηλότερα από αυτά του μηχανικού, με αποτέλεσμα σημαντικός αριθμός μηχανικών να (υπο)απασχολείται σε αντικείμενα εργασίας που υστερούν των προσόντων τους και χωρίς να έχουν (λόγω του εργασιακού τους περιβάλλοντος) καμία δυνατότητα να αξιοποιήσουν τα προσόντα τους ή/και να ωριμάσουν επαγγελματικά.

Μέσα σε ένα εχθρικό εργασιακό περιβάλλον της υψηλής ανεργίας και της υποαπασχόλησης, των ευέλικτων εργασιακών σχέσεων του Ν. 3846/2010, οι μηχανικοί βλέπουν τις απολαβές τους να συγκρατούνται ολοένα και περισσότερο στα ελάχιστα νόμιμα όρια, όπως αυτά ρυθμίζονται μέχρι σήμερα με τις εθνικές συλλογικές ρυθμίσεις εργασίας που πραγματεύεται ο ΣΤΕΒ, ή να μην τηρούνται, γεγονός ιδιαίτερα εμφανές για τους νέους μηχανικούς, ενώ οι άνω των 50 ετών μηχανικοί κινδυνεύουν από την αντικατάστασή τους από νέο και «φθηνό» δυναμικό.

Όσον αφορά τους μισθωτούς μηχανικούς, μέλη του ΤΕΕ, και ιδιαίτερα τους νέους, αυτοί έχουν ήδη επιβαρυνθεί υπέρμετρα με τον ασφαλιστικό νόμο 3518/2006, αφού καταβάλλουν τις υψηλότερες εισφορές μεταξύ των μισθωτών, ενώ οι απολαβές τους και οι συντάξεις είναι συγκριτικά χαμηλότερες. Σ' αυτά θα προστεθούν και οι όποιες αρνητικές συνέπειες από την ψήφιση του νέου ασφαλιστικού νομοσχεδίου, απόρροια του μνημονίου κυβέρνησης, ΕΕ και ΔΝΤ.

Τέλος, και πλέον σημαντικό, είναι πρόδηλο ότι οποιαδήποτε νομοθετική παρέμβαση της κυβέρνησης, είτε προς την κατάργηση βασικών ρυθμίσεων του νόμου 1876/1990 περί συλλογικών διαπραγματεύσεων (κατ' επέκτασιν προς την κατάργηση των εθνικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας), είτε προς την απελευθέρωση του επαγγέλματος του μηχανικού (το οποίο, σε άκρα αντιδιαστολή με τον κατασκευαστικό κλάδο, είναι ελάχιστα ρυθμισμένο και κατοχυρωμένο στη βιομηχανία και συναφείς επιχειρήσεις), θα έχει καταστροφικές επιπτώσεις στην απασχόληση και τις εργασιακές σχέσεις των μηχανικών της βιομηχανίας, αλλά ταυτόχρονα θα αφανίσει και την όποια απομεινούσα ελπίδα βιώσιμης ανάπτυξης (έστω και επιλεγμένων) βιομηχανικών κλάδων.

Έρχεται η χαριστική βολή

του **Π. ΜΑΥΡΙΔΗ***

Στη χώρα μας διακρίνουμε τις εξής κατηγορίες ορυκτών: α) Πολύτιμα β) Ενεργειακά γ) Μεταλλικά και μη μεταλλικά δ) Βιομηχανικά ε) Λατομικά. Οι κατηγορίες Α' και Β' δεν επηρεάζονται ούτε από παγκόσμια ούτε από εγχώρια κρίση, δεδομένης της ανεπάρκειάς τους. Η κατηγορία Γ' κατά το αντίστοιχο ποσοστό των εξαγωγών και εγχώριας κατανάλωσης, ήτοι 90% και 10% αντίστοιχα. Η Δ' ομοίως κατά 50% και 50% αντίστοιχα και η Ε' κατά 100% από την εγχώρια κρίση. Αντίστοιχος είναι και ο επηρεασμός της σχετικής μεταλλουργίας εν γένει.

Τέλος, τα δημόσια έργα, όπου πολλοί συναδέλφοι μηχανικοί απασχολούνται, επηρεάζονται κατά 100% από την εγχώρια κρίση. Κυριότεροι, όμως, ανασταλτικοί και ίσως καταστροφικοί διαχρονικά παράγοντες είναι:

- ανυπαρξία μεταλλευτικής πολιτικής στη χώρα μας,
- η γραφειοκρατία και
- οι πολλαπλές παράλογα επεξηγούμενοι περιβαλλοντικοί κανόνες.

Αντίστοιχη είναι και η επίδραση στην απασχόληση των συναδέλφων μηχανικών Μεταλλείων - μεταλλουργών, την οποία επιτείνει η από ίδρυσης της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών του ΕΜΠ, εδώ και πλέον από 60 χρόνια, άρνηση της πολιτείας στην αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων τους.

Τη χαριστική βολή για όλους -και ειδικά για τους νεότερους συναδέλφους- έρχονται να δώσουν τα υπό ψήφιση νομοσχέδια για τα εργασιακά και τα ασφαλιστικά ζητήματα, καθώς και η υπογραφή για 50 χρόνια δεσμεύσεων από μια κυβέρνηση που έχει εκλεγεί για τρία ακόμη χρόνια.

* *Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών*

Στη «δίνη του κυκλώνα» οι Έλληνες αρχιτέκτονες

του ΔΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΛΥΡΟΥΔΙΑ*

Ο κλάδος των Αρχιτεκτόνων επηρεάζεται από τη δυσχερή οικονομική συγκυρία ίσως πιο έντονα και άμεσα από οποιαδήποτε άλλη ειδικότητα με δίπλωμα Πολυτεχνείου. Είναι προφανές, πως σε περίοδο περικοπής εξόδων, ανασύνταξης και φοβικότητας, τόσο ο Έλληνας ιδιώτης, όσο και το Δημόσιο θα ξεκινήσουν τις περικοπές από τις γενικευμένα και αφελώς θεωρούμενες ως «διακοσμητικές» ή «περιττές», υπηρεσίες της Αρχιτεκτονικής και του Αρχιτέκτονα. Και αυτό, γιατί η ελληνική πολιτική ανέβαλλε συστηματικά τα τελευταία χρόνια την άσκηση πολιτικής γης τόσο στην πόλη όσο και στην περιφέρεια και κατ' επέκταση ανέβαλλε την ανάδειξη του αρχιτεκτονικού και πολεοδομικού σχεδιασμού – design ως της μοναδικής οδού συνολικής επίλυσης σύνθετων προβλημάτων. Όταν ο εγκώριος αρχιτεκτονικός σχεδιασμός ως θεωρητικό υπόβαθρο, ως αυστηρή εφαρμογή, αλλά και ως κοινωνική πεποίθηση είναι ανύπαρκτος, στο πλαίσιο μιας ΕΕ που σχεδιάζει με ακραία μεθοδικό τρόπο, είναι μοιραίο οι Έλληνες αρχιτέκτονες να βρίσκονται αυτή τη στιγμή στο μάτι του κυκλώνα.

Οι μελέτες είτε παγώνουν, είτε οργανώνονται βάσει ενός ελάχιστου και πλασματικού προϋπολογισμού. Οι νέοι -μέχρι σήμερα- εργαζόμενοι με δελτίο παροχής (κάτι μεταξύ ελεύθερης συνεργασίας και υπαλληλικής σχέσης) αρχιτέκτονες είναι οι πρώτοι που απομακρύνονται ευγενικά από τα μεγάλα, αλλά και τα μικρά γραφεία.

Η έκρηξη της ανεργίας στις ηλικίες μεταξύ 25 και 35 είναι απελπιστική. Οι αιτήσεις για εγκώριες μεταπτυχιακές σπουδές πολλαπλασιάζονται, ενώ ταυ-

τόχρονα αναδύονται οι αγγελίες για νέες θέσεις γραμματέων «με βασικές γνώσεις CAD». Τα ασφαλίστερα του ΤΣΜΕΔΕ παραμένουν απαγορευτικά υψηλά και τα επωμίζονται οι γονείς, οι οποίοι κατά κανόνα συνεχίζουν να εμπιστεύονται και να προσβλέπουν στη δοκιμαζόμενη Κοινωνική Ασφάλιση.

Οι νέοι αρχιτέκτονες, επιδεικτικά, αποστρέφονται τη μορφή άσκησης του επαγγέλματος στην Ελλάδα και επιλέγουν να αναζητήσουν μια πολλά υποσχόμενη ακαδημαϊκή πορεία στα προβλεπόμενα πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής. Οι υπόλοιποι αρκούνται σε μια «βουτιά στην ελληνική πραγματικότητα». Καθίστανται, δηλαδή, προσωρινά απασχολούμενοι σε ευκαιρικά projects μικρών και μεγάλων γραφείων ή στρέφονται προς επιδοτήσεις εξοπλισμών για νέους επαγγελματικούς χώρους, χρεωνόμενοι, ακολουθώντας εξαιρετικά ριψοκίνδυνα business plans.

Τον τελευταίο καιρό, μέσω των προκηρύξεων κάποιων διαγωνισμών και των εξαγγελιών του «Αθήνα 2014», διαγράφεται στο βάθος μια κάποια ελπίδα σχετικά με τη συστηματοποίηση της συμμετοχής των αρχιτεκτόνων στα δημόσια έργα. Αναμένεται η σαφής διατύπωση αυτής της αρχιτεκτονικής συμμετοχής με οριστικοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων, των διαγωνισμών, των αρχιτεκτονικών κατευθύνσεων, έτσι ώστε το «Αθήνα 2014» να αποτελέσει μια συγκεκριμένη, δημιουργική και αναπτυξιακή ευκαιρία για τον κλάδο συνολικά, και όχι μια ευκαιρία για αυτοκαταστροφικές οικονομικά, φοιτητικού τύπου συμμετοχές σε προτάσεις και διαγωνισμούς χωρίς κίνητρα.

Γιατί η οργάνωση και οι «λύσεις» που εκπορεύονται από το δημόσιο τομέα, είναι αυτές που θα δείξουν το δρόμο και θα δώσουν την ώθηση στον ιδιωτικό. Το 11ο Συνέδριο του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, που θα πραγματοποιηθεί το Μάρτιο του 2011, ευελπιστούμε να αποτελέσει ένα νέο σταθμό - ξεκίνημα για τον κλάδο των Αρχιτεκτόνων και το σχεδιασμό στην Ελλάδα γενικότερα.

* Πρόεδρος ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ

Ζοφερή η κατάσταση

του ΑΝΔΡΕΑ ΣΤΟΪΜΕΝΙΔΗ*

Ζοφερή, με τάσεις επιδείνωσης είναι η κατάσταση που επικρατεί στον κατασκευαστικό κλάδο, αλλά και στους άλλους τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται οι διπλωματούχοι μηχανικοί.

Τα περισσότερα από τα μεγάλα και μεσαία τεχνικά έργα έχουν σταματήσει. Οι εταιρείες προχωρούν σε απολύσεις προσωπικού, πολλές φορές ανεξέλεγκτα, λόγω του ότι οι μηχανικοί εργάζονται με δελτίο παροχής. Όσοι μηχανικοί παραμένουν στις δουλειές, δέχονται πιέσεις για μείωση των αποδοχών τους, ενώ τα δεδουλευμένα καθυστερούν να καταβληθούν.

Στα μελετητικά γραφεία ο περιορισμός του χρόνου απασχόλησης και η αναδιπραγμάτευση των αμοιβών αποτελούν συνήθη πρακτική.

Στις τεχνικές ΑΕ που δημιούργησε το κράτος, οι εργαζόμενοι παρά το ότι δεν έχουν οργανική σχέση με το Δημόσιο, καθώς έχουν υπογράψει συμβάσεις αορίστου χρόνου, αφενός μεν έχουν την εργασιακή αβεβαιότητα, αφετέρου υποβάλλονται σε σημαντικές μειώσεις αποδοχών.

Η Εθνική Κλαδική Συλλογική Σύμβαση Εργα-

σίας της ΟΣΕΤΕΕ και του Συλλόγου Τεχνικών Υπαλλήλων Ελλάδας, αποδεικνύεται το τελευταίο οχυρό των εργαζομένων στον τεχνικό κλάδο.

Στο σκέλος του Ασφαλιστικού και του συνταξιοδοτικού, οι διπλωματούχοι μηχανικοί ανησυχούν ότι τα αποθέματα του ΤΣΜΕΔΕ θα διατεθούν «για να κλείσουν άλλες τρύπες».

Οι νέοι διπλωματούχοι μηχανικοί θεωρούν, με εξαίρεση τον κλάδο Υγείας, ότι μέσω των εισφορών τους υποβάλλονται σε δεύτερη έμμεση και υψηλή φορολόγηση, καθώς είναι εξαιρετικά αβέβαιο αν θα συνταξιοδοτηθούν.

Απαιτούνται άμεσες πρωτοβουλίες από την κυβέρνηση για τη μεταστροφή του κλίματος. Οι νόμοι για τις μελέτες και την κατασκευή, την ενέργεια και την ανάπτυξη πρέπει να ψηφιστούν άμεσα. Να μην αποτελεί προτεραιότητα ο περιορισμός των θεσμικών και οικονομικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, αλλά ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός πλήρους αναπτυξιακού σχεδίου.

Το ΤΕΕ και η ΓΣΕΕ με την ΟΣΕΤΕΕ και τους εργαζόμενους μηχανικούς μπορούν να φτιάξουν ένα δυνατό και δημιουργικό μέτωπο με το οποίο απαιτείται να συνεργαστεί η κυβέρνηση για την υπέρβαση της κρίσης.

* Πρόεδρος Ομοσπονδίας Συλλόγων Εργαζομένων Τεχνικών Επιχειρήσεων Ελλάδας

Η καθίζηση αγγίζει τον κλάδο δομικών υλικών

του ΒΑΣΙΛΗ ΓΟΥΝΑΡΗ*

Οι ελληνικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν με χρονική υστέρηση την οικονομική κρίση από την οποία οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ανακάμπτουν. Όσες επιχειρήσεις απευθύνονται στην ελληνική αγορά μόνον αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο κλάδος των δομικών υλικών που υφίσταται τις συνέπειες της καθίζησης της οικοδομικής δραστηριότητας.

Είναι αναμενόμενο οι επιχειρήσεις να είναι επιφυλακτικές σε ό,τι αφορά την υλοποίηση των επενδύσεων ή προγραμμάτων ανάπτυξης, με επιπτώσεις στην απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού, όπως είναι οι μηχανικοί. Αναμένεται ότι οι επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό θα ανακάμψουν ταχύτερα, με θετική επίπτωση στην απασχόληση. Όσον η δραστηριότητα είναι συνυφασμένη με την εσωτερική αγορά θα υφίστανται τις επιπτώσεις της κρίσης και το 2011.

* Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών (ΣΕΧΒ)

Προϋπόθεση διεξόδου η διαμόρφωση μιας νέας ευρείας κοινωνικής συμφωνίας

του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΚΑΛΑΚΗ***

Η πρωτόγνωρη κατάσταση στο οικονομικό, εργασιακό και κοινωνικό γίγνεσθαι της πατρίδας μας ξεπερνάει τα στενά όρια ενός κράτους και επεκτείνεται σε όλη την Ευρώπη, και όχι μόνο. Ως εκ τούτου αναπόφευκτα επηρεάζει και τον κλάδο των Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών.

Στον κόσμο της μισθωτής εργασίας, σε επίπεδο δημόσιου τομέα, η επιρροή έγκειται στη μείωση των απολαβών των εργαζομένων, ενέργεια που επί της ουσίας είναι συσφρασμένη με την άτυπη «κατάργηση» των ΣΣΕ.

Σε επίπεδο ιδιωτικού τομέα βρισκόμαστε στην κορύφωση της αποψίλωσης, σε επίπεδο στελεχιακού δυναμικού, των μελετητικών και κατασκευαστικών εταιρειών, μέσω των απολύσεων στις οποίες προβαίνουν λόγω της ανυπαρξίας αντικειμένου. Με τον τρόπο αυτό οδηγούμαστε σε αποδόμηση του μελετητικού, κυρίως, δυναμικού και σε αύξηση των δεικτών της ανεργίας. Η πραγματικότητα αυτή δεν έχει γίνει ακόμα εμφανής, λόγω της εικονικότητας που δημιουργείται από τη συνέχιση ύπαρξης των εταιρειών ως κελύφη και από την αδυναμία εντοπισμού των υποασπασχολούμενων συναδέλφων, λόγω της φύσης του επαγγέλματος.

Όλα αυτά έρχονται ως αποτέλεσμα της άτυπης στάσης πληρωμών, στην οποία έχει προβεί, εδώ και καιρό, το Δημόσιο προς τους παρέχοντες σ' αυτό εξωτερικές υπηρεσίες και στην αδυναμία σχεδιασμού και υλοποίησης ενός αναπτυξιακού προγράμματος που θα δώσει ώθηση στον κλάδο και θα δημιουργήσει αντισταθμιστικά οφέλη έναντι των ήδη ληφθέντων μέτρων.

Αν σε αυτό προσθέσουμε και τη διαιώνιση της μη εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου ως προς την τήρηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων, των προδιαγραφών και των αμοιβών των παρεχόμενων υπηρεσιών διαμορφώνεται ένα τοπίο αρκετά θολό ως προς το χρόνο που θα απαιτηθεί για την έξοδο από την κρίση.

Κι όμως, τα πράγματα, ακόμα και σ' αυτή τη συγκυρία, θα μπορούσαν να είναι τελείως διαφορετικά, εφόσον:

- Έργα εθνικής σημασίας, όπως το Εθνικό Κτηματολόγιο, που αποτελεί την αναπτυξιακή βάση της χώρας, που όντας αυτοχρηματοδοτούμενο δεν προκαλεί καμία επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό, που θα δώσει δυνατότητα απασχόλησης σε χιλιάδες εργαζομένους, που θα διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της πλειοψηφίας των εταιρειών του

κλάδου, προχωρήσει επιτέλους στο σύνολό του.

- Αντικείμενα και προγράμματα, όπως το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων, που αποτελεί τη βάση για την αγροτική ανάπτυξη και τη διασφάλιση των επιδοτήσεων, πάψει πλέον να κατευθύνεται σε επαγγελματικές ομάδες με επιστημονική ανεπάρκεια για την υλοποίησή του.

- Μέσω των υπηρεσιών του το ελληνικό Δημόσιο δεν συνεχίσει το στρουθοκαμηλισμό και αποφασίσει, επιτέλους, να εφαρμόσει τους νόμους, διαφυλάσσοντας την ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος και την αξία αυτού προς όφελος τόσο των επαγγελματικών ομάδων που το παράγουν, όσο και των πολιτών που γίνονται αποδέκτες αυτού.

Προοπτική, λοιπόν, μπορεί να υπάρξει. Συνθήκες εκτόνωσης και αποκλιμάκωσης μπορούν άμεσα να διαμορφωθούν.

Το ΤΕΕ και οι κλαδικοί σύλλογοι είναι έτοιμοι να συμβάλουν στην έξοδο από την κρίση.

Το βάρος πέφτει στην κυβέρνηση ως προς τη διάθεση που αυτή θα επιδείξει για επί της ουσίας διαβούλευση και αξιοποίηση των προτάσεων που θα της υποβάλουν οι παραγωγικοί φορείς και ως προς τη βούλησή της για ταχεία υλοποίηση των πολιτικών που θα προκύψουν μέσα από μια νέα και ευρεία κοινωνική συμφωνία.

** Προέδρος Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών*

Περιβάλλον γενικευμένης αβεβαιότητας

του **ΚΩΣΤΑ ΒΑΦΕΙΑΔΗ***

Η σημερινή, δύσκολη πραγματικότητα της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης και της βαθιάς ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, δημιουργεί έντονο προβληματισμό στον τεχνικό και επιχειρηματικό κόσμο. Η κρίση που βιώνει ο κλάδος των Μηχανικών και οι τρόποι με τους οποίους εκδηλώνεται (ανεργία, ετεροασπασχόληση, αναξιοπιστία) δημιουργούν ένα περιβάλλον γενικευμένης αβεβαιότητας.

Παρά το δυσμενές περιβάλλον, παρέχεται η δυνατότητα στους μηχανικούς να αποτελέσουν βασικό μοχλό ανάπτυξης, με τον οποίο μπορεί η χώρα να «αποδράσει» από το οικονομικό τέλμα και την αβεβαιότητα. Οι μηχανικοί μπορεί να είναι παραγωγοί και διαχειριστές τεχνολογίας και νέας γνώσης. Έχουν την ευκαιρία να καταστούν κύριοι συντελεστές παραγωγής, με στόχο την ανάκαμψη από την τρέχουσα οικονομική ύφεση και να προσφέρουν νέα πεδία δραστηριοποίησης, με νέες θέσεις εργασίας και προοπτικές σύντομης εξόδου από το βεβαρημένο κλίμα που απορρέει από την παρούσα χρηματοοικονομική κατάσταση.

Για να είναι δυνατή η χάραξη και η εκκίνηση μιας νέας δυναμικής πορείας ανάπτυξης, απαιτείται η έμπρακτη υλική και κανονιστική υποστήριξη της πολιτείας μέσω συγκεκριμένων πολιτικών θέσεων και αποφάσεων και, φυσικά, απαιτείται και η αμοιβαία συνεργασία του παραγωγικού με τον χρηματοοικονομικό τομέα. Η κεντρική κατεύθυνση οικονομικής ανάπτυξης δεν μπορεί παρά να είναι αυτή των «πράσινων» δραστηριοτήτων. Ανάπτυξη με τέτοιο προσανατολισμό φιλοδοξεί να προσφέρει ενέργεια, προϊόντα και υπηρεσίες, σε αρμονική σύνδεση με το φυσικό περιβάλλον, μέσα από αειφόρες παραγωγικές διεργασίες και διαδικασίες.

Οι χημικοί μηχανικοί είναι πάνω από 8.500 στη χώρα μας. Ως κλάδος είναι ο κατεξοχήν ασχολούμενος με θέματα τεχνολογίας περιβάλλοντος, ανάπτυξης νέων υλικών φιλικών προς το περιβάλλον, διεργασιών μετατροπής της ύλης και της ενέργειας προς χρήσιμα προϊόντα που συνδυάζουν την οικονομία με την αειφορία. Για το λόγο αυτό οι χημικοί μηχανικοί επιφορτίζονται με το υψηλότερο μερίδιο ευθύνης για την ανάπτυξη και την εκκίνηση της «πράσινης» και αειφόρου τεχνολογικής μεταστροφής.

Η πολιτεία οφείλει να υποστηρίξει το έμπυχο επιστημονικό δυναμικό της προς την πορεία αυτή και να εφαρμόσει ένα νέο κανονιστικό πλαίσιο που θα υποστηρίζεται από τις πλέον σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών. Οφείλει να πάψει να παγιδεύει το τεχνικό και επιστημονικό δυναμικό της χώρας μέσα στα γραφειοκρατικά γρανάζια, μέσα στο υφιστάμενο πεπαλαιωμένο και περίπλοκο νομο-κανονιστικό πλαίσιο που οδηγεί σε άδικους αποκλεισμούς στην εφαρμογή της τεχνικής γνώσης. Καθίσταται επιβεβλημένος στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ασκήσεως του επαγγέλματος και η εκ νέου εξέταση των επαγγελματικών δικαιωμάτων και η κατοχύρωσή τους με γνώμονα την ορθή και δίκαιη απόδοση αρμοδιοτήτων.

** Αντιπρόεδρος του ΠΣΧΜ*

Εργαζόμενοι χωρίς δικαιώματα, εργοδότες χωρίς υποχρεώσεις

της **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΚΟΙΛΑΚΟΥ***

Η κατάσταση στον κλάδο έχει επιδεινωθεί απότομα. Τα ποσοστά της ανεργίας εξακολουθούν να είναι υψηλά, η απειλή της απόλυσης συντροφεύει σχεδόν όλους τους εργαζομένους, τα όρια μεταξυ εργασίας και ανεργίας έχουν γίνει εξαιρετικά ρευστά, η ελαστική απασχόληση γιγαντώνεται, η εργασιακή ένταξη των νέων μηχανικών καθυστερεί, ενώ λίγο δεν θα υπάρχει καμιά ασφαλιστική ή άλλη κοινωνική πρόνοια. Παρ' ότι στον κλάδο έχουν ξεκινήσει αθρόες απολύσεις, με το επικείμενο π.δ. «δεν υπάρχει δουλειά», εξακολουθεί η παραβίαση του νόμιμου ωραρίου, η δουλειά τα Σαββατοκύριακα, η εντατικοποίηση της εργασίας.

Περισσότερο από ποτέ, η αμοιβή με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών που συνεπάγεται για τον εργαζόμενο την ανασφάλεια του ελεύθερου επαγγελματία και την εργασιακή πειθαρχία του μισθωτού, καθιστά τους μηχανικούς εξαιρετικά ευάλωτους στις απολύσεις και στην εργοδοτική αυθαιρεσία.

Το Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών καλύπτει εργαζομένους με εξαρτημένη σχέση εργασίας και όσους αμειβονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών. Έχει πετύχει αρκετές νίκες, με σημαντικότερη την υπογραφή σύμβασης που καλύπτει και τους εργαζομένους με μπλοκάκι. Καλεί όλους τους εργαζομένους μηχανικούς να διαλέξουν το συλλογικό δρόμο. Να ενημερώνουν το σωματείο για τις απολύσεις, τις αυθαιρεσίες και τις παραβιάσεις των εργοδοτών. Να γίνουν μέλη του σωματείου, να συμμετέχουν μαζί στις διαδικασίες του, για να απαντήσουμε όλοι μαζί, ως σύνολο, απέναντι στην εργοδοσία και στην πολιτική της κυβέρνησης, της ΕΕ και του ΔΝΤ.

* Πρόεδρος Σωματείου Μισθωτών Τεχνικών

Απαιτείται η ενίσχυση του κατασκευαστικού κλάδου

του **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΛ. ΡΩΜΟΣΙΟΥ***

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνάδελφοι εργολήπτες δημοσίων έργων καταγράφονται ως εξής: • Καθυστερήσεις πληρωμών – Εξόφληση οφειλών Δημοσίου προς εργολήπτες • Η αδυναμία του ευρύτερου δημόσιου τομέα στην εξόφληση των υποχρεώσεων του προς τους εργολήπτες δημοσίων έργων έχει λάβει απειλητικές διαστάσεις, με συνέπεια τον αφανισμό πολλών επιχειρήσεων και την αύξηση της ανεργίας • Επιβάλλεται η άμεση πληρωμή των εκτελεσμένων εργασιών – εγκατεμένων λογαριασμών, με αποτέλεσμα την αύξηση της ρευστότητας στην αγορά, την ανόρθωση της οικονομίας με χρήματα που ήδη οφείλει το Δημόσιο, αλλά και την αποτροπή επικείμενων πτωχεύσεων και απολύσεων • Απαραίτητη και η παράκαμψη γραφειοκρατικών αγκυλώσεων των διαχειριστικών αρχών • Αύξηση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) Απολύτως αναγκαία η διεύρυνση και αναδιάρθρωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, στην επικείμενη αναδιάρθρωση του προϋπολογισμού, με έμφαση στα μικρά και μεσαία έργα σε όλη τη χώρα, για τόνωση και ανάκαμψη της πραγματικής οικονομίας • Μικρός αριθμός δημοπρατούμενων έργων. Έλλειψη αντικειμένου. Μείωση τζίρου εργοληπτικών επιχειρήσεων.

• **Αναμόρφωση του πλαισίου ανάθεσης δημοσίων έργων.**

Το μειοδοτικό σύστημα οδήγησε στην υπερβολική αύξηση των εκπτώσεων. Απαιτείται αναμόρφωση του συστήματος ανάθεσης των έργων με τον προσδιορισμό νέου αντικειμενικού τρόπου ανάθεσης, σε συνδυασμό με τον εξορθολογισμό των λοιπών παραμέτρων διαγωνιστικής διαδικασίας (π.χ. πτωχία εργοληπτών, τεύχη δημοπρατήρησης, πληρότητα μελετών, Δημόσια Διοίκηση κλπ.). Σχετική πρόταση με αναλυτικό υπόμνημα έχει καταθέσει πρώτη η ΠΕΔΜΕΔΕ στο αρμόδιο υπουργείο, από το οποίο αναμένουμε το νέο νομοθετικό πλαίσιο προς διαβούλευση, του οποίου ο χρόνος έκδοσης συνεχώς μετατίθεται.

• **Αναθεώρηση τιμών – Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτικά Τιμολόγια - Πρακτικά Επιτροπής Διαπίστωσης Τιμών**

Ο αναχρονιστικός τρόπος υπολογισμού των παραπάνω αποτελεί κοινή ομολογία. Απαιτείται άμεση αλλαγή. Είναι κοινή απαίτηση η ύπαρξη αναλυτικών τιμολογίων, σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό των τεχνικών προδιαγραφών, για την ορθή αποτίμηση των έργων, που θα βασίζεται σε πλήρες σύστημα αναλύσεων τιμών, καθώς και η αναμόρφωση του τρόπου συγκέντρωσης των βασικών τιμών υλικών και ημερομισθίων ώστε αντικειμενικά να βρίσκονται κοντά στις πραγματικές ισχύουσες τιμές της αγοράς.

• **Διαφάνεια – Δημοσιότητα (δελτία ταυτότητας έργου)**

Υποχρεωτική ανάρτηση των βασικών στοιχείων όλων

των δημοσίων έργων στο διαδίκτυο, που θα αφορούν τη μελέτη, τη δημοπρατήρηση, την αρχική σύμβαση, τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις, τις εγγυητικές επιστολές, την περαίωση και την παραλαβή.

• **Μητρώα ΜΕΕΠ, ΜΕΚ και ΜΗΚΙΕ**

- Επανεξέταση και αναθεώρηση του μητρώου κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) προς την κατεύθυνση της εξυγίανσης και της απλούστευσης.

- Μη εισαγωγή νέων άτυπων κριτηρίων εγγραφής και κατάταξης των ενδιαφερόμενων τεχνικών διπλωματούχων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ή Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που ασχολούνται με την παραγωγή έργων στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ).

- Θεσμοθέτηση του Μητρώου Κατασκευαστών Ιδιωτικών έργων (ΜΗΚΙΕ) που καρκινοβατεί επί μία εικοσαετία και δεν πρέπει να βραδύνει άλλο.

• **Απρόθεσμες υποχρεώσεις του Δημοσίου**

Ανάγκη θέσπισης σύντομων και εκατέρωθεν δεσμευτικών προθεσμιών για τον κύριο του έργου, την επιβλεψη και τον ανάδοχο.

• **Τρόπος φορολόγησης εργοληπτικών επιχειρήσεων**

- Αίτημα για τεκμαρτό τρόπο φορολόγησης των ατομικών εργοληπτικών επιχειρήσεων.

- Με το νέο φορολογικό νόμο ν. 3842/2010 γίνεται ιδιαίτερα επαχθής η φορολόγηση των μελών.

• **Νέος νόμος για το Ασφαλιστικό**

Αναμένεται ο νέος νόμος για το Ασφαλιστικό με τις προβλέψεις για ενοποίηση όλων των Ταμείων που οπωσδήποτε θα επιφέρει και σοβαρό πλήγμα στο ΤΣΜΕΔΕ, παρ' ότι είναι υγιές και ανταποδοτικό για τους ασφαλισμένους του.

Συνοψίζοντας τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος στην παραπάνω καταγραφή, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως έχουμε επανειλημμένως υπογραμμίσει, η ενίσχυση του κατασκευαστικού κλάδου θα οδηγήσει τη χώρα στην ομαλή έξοδο από την κρίση. Είναι βέβαιο ότι μόνο η φορολόγηση, χωρίς παράλληλα την προώθηση της ανάπτυξης, δεν θα μπορέσει να εξυγιάνει την οικονομία της χώρας μας. Μπορούμε να αναφερθούμε χαρακτηριστικά στην υπέρμετρη καθυστέρηση στην απορρόφηση των πόρων του ΕΣΠΑ (2007-2013), που οφείλεται, κυρίως, στη γραφειοκρατία και την ανυπαρξία σαφών όρων και κανόνων λειτουργίας των διαχειριστικών αρχών.

Επιπλέον, η προκήρυξη έργων με τη μέθοδο ΣΔΙΤ θα πρέπει να ενεργοποιηθεί άμεσα, παρέχοντας την ευκαιρία συμμετοχής των πιστοποιημένων εργοληπτικών επιχειρήσεων όλων των μεγεθών και χωρίς κριτήρια εμπειρίας, δίδοντας έτσι πνοή στον κατασκευαστικό ιστό της χώρας.

* Πρόεδρος της ΠΕΔΜΕΔΕ

Υπάρχει έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής

του **ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΟΥΒΑΡΑ***

Με δεδομένο ότι είναι γνωστά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κατασκευαστικός κλάδος αυτή τη στιγμή, δε χρειάζεται να γίνουν αναφορές στα επιμέρους θέματα, αλλά να τονιστεί η έντονη αντίδραση του κατασκευαστικού κόσμου στην έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής για το παρόν και το μέλλον των δημόσιων έργων. Πολιτική, η οποία δεν έχει ακόμα διαμορφωθεί από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Συγκεκριμένα, ζητάμε:

1. Να υπάρχει οριστική τοποθέτηση του υπουργείου γύρω από το Πρόγραμμα των Δημόσιων Επενδύσεων (θα συνεχιστεί να μειώνεται όπως προκύπτει από τα μέχρι σήμερα στοιχεία);

2. Τι θα γίνει με τα θέματα Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ). Θα προωθηθούν; Και πότε; Υπάρχει προτεραιότητα έργων;

3. Τι θα γίνει με τις εν ενεργεία συμβάσεις για τα έργα παραχώρησης; Θα λυθούν τα υπάρχοντα προβλήματα, ώστε να προχωρήσουν με γρήγορο ρυθμό;

4. Ποιος είναι ο προγραμματισμός για τα έτη 2010 - 2011 - 2012;

5. Πότε θα γίνει γνωστό το νέο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο έχει αναγγελθεί από καιρό;

Για όλα αυτά ο κατασκευαστικός κλάδος περιμένει εναγωνίως μια σαφή τοποθέτηση και θέση από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

* Πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ

Το δημόσιο χρέος μειώνεται μεταφερόμενο στις «πλάτες» των εργοληπτικών επιχειρήσεων

του **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΧΟΥ***

Πίσω από την ικανοποίηση που εκφράζουν κυβερνητικοί, αλλά και κοινοτικοί παράγοντες το τελευταίο διάστημα, τόσο για την καλή εφαρμογή του προϋπολογισμού, όσο και τη μείωση του δημόσιου χρέους της Ελλάδας, κρύβεται μια αλήθεια, δυσβόσταχτη και καταστροφική για το κατασκευαστικό δυναμικό της χώρας: Το δημόσιο χρέος μεταφέρεται –και διογκώνεται– συστηματικά στις «πλάτες» των εργοληπτικών εταιρειών!

Η μέθοδος απλή, σύμφυτη με την ασυνείπεια του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα στην εξόφληση των υποχρεώσεων του έναντι εκτέλεσης δημόσιων έργων. Άρχισε να εφαρμόζεται εδώ και μια πενταετία, στο πλαίσιο μιας κακώς νοούμενης και, τελικά, με αντίθετα από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα πολιτικής για μείωση των ελλειμμάτων του Δημοσίου, προσέλαβε μεγάλη έκταση την τελευταία τριετία και συνεχίζεται σήμερα, απειλώντας με καταστροφή τις εργοληπτικές εταιρείες και όσες επιχειρήσεις –βιομηχανικές και εμπορικές– συνδέονται μαζί τους.

Η απόδειξη, επίσης, απλή, καταδεικνύεται με τη διαχρονική διόγκωση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού των εργοληπτικών επιχειρήσεων, κατά 15% κατά μέσο όρο για τις εργοληπτικές εταιρείες των τάξεων 4η – 7η του ΜΕΕΠ το 2009 έναντι του 2008.

Διαχρονική εξέλιξη βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ανά εργοληπτική εταιρεία τάξεων 4η - 7η του ΜΕΕΠ

Έτος	Χιλιάδες ευρώ	Ετήσια (%) Μεταβολή
2004	13.894	-
2005	13.645	-1,79%
2006	14.957	9,62%
2007	13.737	-8,16%
2008	14.873	8,27%
2009	17.102	14,99%

Πηγή: ΣΑΤΕ – Επεξεργασία στοιχείων βάσης δεδομένων ισολογισμών εργοληπτικών εταιρειών του ΣΑΤΕ

Άμεση συνεπαγόμενη επίπτωση η εντυπωσιακή αύξηση της ανεργίας μεταξύ των διπλωματούχων μηχανικών, των άλλων τεχνικών και των εργατών. Ένα μεγάλο ποσοστό αυτών δεν καταγράφεται στους επίσημους αριθμούς, που παρ' όλα αυτά το τελευταίο διάστημα καταγράφουν ποσοστά δίχως προηγούμενο (στο 11,7% ανέβασε την επίσημη ανεργία η ΕΛΣΤΑΤ, η πρώην ΕΣΥΕ, πριν λίγες ημέρες).

Έμμεση, πλην, όμως, εμφανής επίπτωση η συνεχώς διευρυνόμενη ύφεση της οικονομίας, η οποία επιδεινώνει την οικονομική κρίση στη χώρα μας, της προσδίδει μόνιμα χαρακτηριστικά. Η εκτίμηση διεθνών παραγόντων ότι η ύφεση στην Ελλάδα –εν αντιθέσει με άλλα κράτη – μέλη της ΕΕ– θα

συνεχιστεί και το 2011 είναι βάσιμη, με τα σημερινά δεδομένα.

Οι ανατροπές που συντελούνται στον κατασκευαστικό κλάδο, με την ανεπάρκεια πιστώσεων, τις επαπειλούμενες συνέπειες για τις επιβλέπουσες υπηρεσίες, τις αυξήσεις σε βασικά υλικά (τιμές σιδήρου, ασφαλτικών, πετρελαίου κλπ.), έχουν οδηγήσει σε υποτονική κατασκευαστική δραστηριότητα, σε τελμάτωση πολλών έργων και εγκαταλειμμένα εργοτάξια.

Ταυτόχρονα, ο κατασκευαστικός κόσμος βρίσκεται υπό διωγμό: Την ίδια περίοδο κατά την οποία ο δημόσιος τομέας οφείλει προς τους εργοληπτες εργολαβικό αντάλλαγμα, από εκτελεσμένες εργασίες, ο ίδιος (δημόσιος τομέας) θεωρεί άμεσα απαιτητές τις οφειλές των εργοληπτών για ΙΚΑ, ΦΠΑ και φόρους. Με δυο λόγια, έχει καταστήσει την καθολική ασυνείπιά του πράξη ποινικώς κολάσιμη για όσους υφίστανται την ασυνείπιά του!!!

Σε ένα στοιχειωδώς ευνομούμενο κράτος, ο συμψηφισμός χρεών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, θα ήταν μια πράξη δικαίου, ταυτόχρονα μια σημαντική ανακούφιση για την αγορά, η οποία στενάζει κάτω από το βάρος των χρεών που έχει δημιουργήσει ο δημόσιος τομέας σε έναν παραγωγικό κλάδο, ο οποίος με τη δραστηριότητά του έδωσε επί δεκαετίες τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στη χώρα.

Ακόμη και η αποπληρωμή των υποχρεώσεων του Δημοσίου, με τη διάθεση μέρους των τεράστιων κονδυλίων που διατέθηκαν για τη διάσωση των τραπεζών, θα είχε ως συνέπεια την άμεση εισροή χρήματος στην αγορά, το οποίο ανακυκλούμενο –όπως συμβαίνει με τα χρήματα που δίνονται για έργα– θα επενεργούσε πολλαπλασιαστικά, βάζοντας την «ατμομηχανή» της οικονομίας σε κίνηση.

Αν όχι τίποτε άλλο, θα έδινε τη δυνατότητα να αποπερατωθούν εκατοντάδες ημιτελή έργα, τα οποία κινδυνεύουν με καταστροφή και απαξίωση.

Οι οικονομικές συνθήκες είναι εξαιρετικά αντιξώες, Ωστόσο, προϋπόθεση για να ξεπεραστεί η κρίση –και αυτό ουδείς το αμφισβητεί– είναι η στροφή της οικονομίας σε αναπτυξιακή κατεύθυνση και στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται ενίσχυση των μηχανισμών της ανάπτυξης και όχι η διάλυσή τους. Μια στροφή που δεν μπορεί να γίνει (ειδικά με τα χαρακτηριστικά της οικονομίας της χώρας μας) χωρίς τη συμμετοχή του ελληνικού κατασκευαστικού δυναμικού.

Οι καταστροφικές επιπτώσεις που βιώνει ο κλάδος των κατασκευών, οφείλουν όλοι να συνειδητοποιήσουν, δεν αφορούν μόνο αυτόν καθ' αυτόν τον κλάδο, αλλά το κοινωνικό σύνολο (ανεργία, μείωση εσόδων ασφαλιστικών ταμείων, κοινωνική ανασταραχή κλπ.), ενώ η χώρα κινδυνεύει να απολέσει το εργαλείο ενεργοποίησης του μηχανισμού της ανάπτυξης, βασικό τμήμα του οποίου αποτελεί ο κατασκευαστικός κλάδος.

* Πρόεδρος του ΣΑΤΕ

Το κυριότερο πρόβλημα η έλλειψη έργων

του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΑΒΒΙΔΗ***

Ο κατασκευαστικός κλάδος που τη δεκαετία 1995 - 2004 παρουσίαζε συνεχή μεγέθυνση με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 5,65%, σήμερα βιώνει τις χειρότερες μέρες του. Στην κυριολεξία, ακόμη και η λέξη «καταστροφή» είναι αδύνατον να περιγράψει την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στον κλάδο.

Πρόκειται για μια φθίνουσα πορεία του πλέον παραγωγικού τομέα της ελληνικής οικονομίας, που δεν οφείλεται μόνο στην οικονομική κρίση. Που ξεκίνησε με την καθυστέρηση πληρωμών των εργοληπτικών επιχειρήσεων από το 2005, για έργα που είχαν ολοκληρώσει και παραδώσει. Συνεχίστηκε με τη διαρκή μείωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) τα τελευταία χρόνια και επιδεινώνεται με την περαιτέρω μείωση του ΠΔΕ κατά 2,1 δισ. ευρώ για την τριετία 2010-2012, που ανακοίνωσε πρόσφατα η κυβέρνηση. Ακολούθησε βέβαια η καθυστέρηση υλοποίησης του

ΕΣΠΑ, η δραστική μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας και οι υπέρογκες πρόσθετες εγγυητικές επιστολές, που καθιέρωσε η προηγούμενη Κυβέρνηση και οι οποίες πρέπει να καταργηθούν, ώστε οι εργοληπτικές επιχειρήσεις να απεγκλωβιστούν από τον θανάσιμο εναγκαλισμό του τραπεζικού – χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τέτοια μέτρα οδηγούν σε περαιτέρω ύφεση και ανάσχεση της ανάπτυξης της χώρας, η οποία βρίσκεται ήδη σε δυσμενή θέση, λόγω των λανθασμένων πολιτικών και του λανθασμένου αναπτυξιακού μοντέλου που ακολουθήθηκε τα τελευταία χρόνια. Με τα δεδομένα αυτά, πολλές εργοληπτικές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα αρκετές από τις 6.000 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που εκπροσωπεί η ΠΕΣΕΔΕ και οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της χρεοκοπίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και για την αύξηση της ανεργίας.

Το κυριότερο πρόβλημα σήμερα είναι η έλλειψη έργου για τις περισσότερες εργοληπτικές επιχειρήσεις δημόσιων έργων, ενώ στην οικοδομική δραστηριότητα τα πράγματα είναι εξίσου δραματικά.

Σήμερα, ο τεχνικός κόσμος της χώρας της χώρας ζητά ανάπτυξη. Η κατεύθυνση για την ανάπτυξη καθίσταται μονόδρομος. Απαιτείται τόσο το σύνολο του τεχνικού κόσμου της χώρας, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις και οι φορείς τους, όσο και το υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και τα άλλα παραγωγικά υπουργεία να ανασυντάξουν τις δυνάμεις τους, να εξυγιάνουν το χώρο τους και να απλοποιήσουν την εκπροσώπησή τους και τις διαδικασίες παραγωγής των έργων με ορθολογικό τρόπο.

Για να ξεπεραστούν τα όποια εμπόδια υπάρχουν στην ανάπτυξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στην παρούσα δυσμενή οικονομική συγκυρία, χρειάζεται ενιαία έκφραση όλων των εργοληπτικών οργανώσεων και συνεχής αγώνας. Πρέπει να συντονίσουμε τις δυνάμεις μας στον κοινό στόχο της ανάπτυξης.

**Πρόεδρος της ΠΕΣΕΔΕ*

Καταργείται ουσιαστικά το επάγγελμά μας

του **ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΜΑΝΘΗΛΑΡΑ***

Ο μηχανολόγοι - ηλεκτρολόγοι ΕΔΕ, ως μικρές προσωπικές επιχειρήσεις είναι αυτοί που, ιδιαίτερα σήμερα, πλήττονται από την κρίση και ενώ είναι αυτοί που κατά κύριο λόγο θα πρέπει να βρίσκονται και λόγω ειδικότητας στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης με τις νέες τεχνολογίες, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και λοιπά, παρακολουθούν ως θεατές την ουσιαστική κατάργηση του επαγγέλματός τους, λόγω της ανυπαρξίας των δημόσιων επενδύσεων, αλλά και λόγω της αδυναμίας και της γραφειοκρατικής λογικής του δημόσιου τομέα, να προχωρήσει το ΕΣΠΑ.

Είναι βέβαιο ότι η οικονομία, ιδιαίτερα στην περιφέρεια, ζει και αναπνέει χάρις στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Αν αυτές οι επιχειρήσεις μπουκ στο περιθώριο, καμία ελπίδα πλέον δεν υπάρχει για την εξυγίανση και την ανάπτυξη.

Δυστυχώς, μέχρι τώρα οι ενδείξεις δεν είναι ενθαρρυντικές. Οι δημοπρατήσεις έργων είναι ελάχιστες, με συνέπεια τον σκληρό ανταγωνισμό και τις μεγάλες εκπτώσεις στα λίγα δημοπρατούμενα έργα. Είναι χαρακτηριστικό ότι όλες οι συμβάσεις που υπογράφονται σήμερα από τις δημόσιες υπηρεσίες και τους αναδόχους των έργων είναι κάτω του κόστους. Είναι δυνατόν αυτό να είναι αποδεκτό από μία ευνομούμενη πολιτεία; Είναι δυνατόν, επίσης, σε αυτή την τραγική συγκυρία να υπάρχει ένα ολόκληρο ΕΣΠΑ (2007-2013) και να βρισκόμαστε ήδη στο 2010, με ελάχιστη απορρόφηση και ταυτόχρονα να κλείνουν επιχειρή-

σεις λόγω ελλείψεως πιστώσεων; Ποιος είναι υπεύθυνος γι' αυτή την καταστροφική καθυστέρηση; Και σε κάθε περίπτωση υπάρχει προοπτική επιτάχυνσης;

Σήμερα, βρίσκεται σε εξέλιξη μία πρωτοβουλία του ΥΠΟΜΕΔΙ, για νομοθετική παρέμβαση στο χώρο της παραγωγής των δημόσιων έργων. Εξ όσων μαθαίνουμε, πρόκειται για τροποποιήσεις του υπάρχοντος νομικού πλαισίου και όχι της εκ βάθρων αλλαγής του. Σε κάθε περίπτωση, ελπίζουμε αυτές οι αλλαγές που θα προταθούν, να είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και, επιτέλους, να γίνουν άμεσα, διότι στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα μπορεί να μην υπάρχουν καν εργοληπτικές επιχειρήσεις.

Όσον αφορά το θέμα του Ασφαλιστικού, όλοι γνωρίζουμε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη, δυστυχώς, μια ακόμη εγκληματική ενέργεια κατά του πλέον υγιούς ασφαλιστικού ταμείου. Αντί η πολιτεία, να διαφυλάξει ως κόρη οφθαλμού τα Ταμεία που στην πορεία έδειξαν ότι, με την καλή διαχείριση των πόρων τους, αποτελούν το στήριγμα και την ασφάλεια των εργαζομένων και να τα χρησιμοποιήσει ως μοντέλα λειτουργίας, προσπαθεί να τα βουλώσει και αυτά μέσα στο γενικό κλίμα της απαξίωσης των ασφαλιστικών ταμείων.

Οι μηχανικοί θα αντισταθούν με όποιο τρόπο μπορούν για να διαφυλάξουν το «σπίτι» τους και να διατηρήσουν μία αξιοπρεπή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και σύνταξη.

Τέλος, για το μόνο πράγμα που πιθανόν οι μηχανικοί - ηλγιοι ΕΔΕ δεν στεναχωριούνται, είναι, η αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης, διότι ούτως ή άλλως η γοητεία του επαγγέλματός μας, δεν μας αφήνει να βγούμε νωρίς στη σύνταξη.

**Πρόεδρος της ΠΕΔΜΗΕΔΕ*

Αργυρό τετράδραχμο Ζάγκλης, με παράσταση πλήρης πλοίου, πιθανώς Σάμαινας (494-489 π.Χ.), Βερολίνο, Münzkabinett, Staatliches Museum.

Η αρχαία «Σάμαινα» στο σύγχρονο... ταξίδι της

Πρόταση αναπαράστασης της γάστρας μιας Σάμαινας σύμφωνα με τις περιγραφές από τα αρχαία κείμενα και τις παραστάσεις συγγενικών σκαφών. Φυσικό ομοίωμα σε κλίμακα 1:10.

Σάλπαρε από τα όνειρα μιας διεπιστημονικής ομάδας, με εφόδια την Ιστορία και τα αρχαιολογικά ευρήματα και έφτασε ως τις ημέρες μας, να αποκαλύψει τα μυστικά μιας εποχής η οποία λαμπρύνθηκε από τα έργα των τεχνικών.

Το σκάφος που αναφέρεται με το όνομα «Σάμαινα», θεωρείται ότι ήταν μια διήρης πεντηκόντορος, με φαρδιά και βαθιά γάστρα και με ιδιόρρυθμο σχήμα στην πλώρη. Το υλικό για τη μελέτη της μορφής που είχε το σκάφος, συνθέτουν παραστάσεις σε νομίσματα, σχηματικά ομοιώματα σκαφών, παραστάσεις σε αγγεία και σύντομες περιγραφές σε γραπτές πηγές.

Τόπος προέλευσης η Σάμος, ένα νησί - κράτος το οποίο κατά τον 7ο και 6ο αιώνα συνέβαλε ενεργά με το Ναυτικό της, στην αποικιακή εξάπλωση των Ελλήνων, άλλοτε με την ίδρυση και άλλοτε με τη συμμετοχή σε κοινές αποικίες με άλλες ιωνικές

πόλεις. Ανάμεσα σ' αυτές η Ναύκρατις, μια κοινή αποικία των ελληνικών πόλεων στην Αίγυπτο, όπως και η Ζάγκλη στη Σικελία, την οποία ίδρυσαν οι Σάμιοι μαζί με τους Μιλήσιους.

Η Σάμος από το 650 π.Χ., ήδη μια από τις μεγάλες ναυτικές δυνάμεις της Μεσογείου, τροφοδοτούσε την υπόλοιπη Ιωνία με σίδηρο και χαλκό, τον οποίο μετέφερε από την Κύπρο, την Κιλικία και τη Συρία. Η ακμή της κορυφώθηκε την περίοδο του τυράννου Πολυκράτη (538-522 π.Χ.) και αυτό επιβεβαιώνεται από τα μεγάλα τεχνικά έργα της εποχής, όπως το Ευπαλίνειο Όρυγμα, ο αρχαίος μώλος και ο δίπτερος ναός της Ήρας. Το κράτος του Πολυκράτη, ήταν μια θαλασσοκράτειρα δύναμη και καθοριστικό ρόλο σ' αυτή την κατεύθυνση έπαιξε και η συμμαχία με τον φαραώ της Αιγύπτου, Αμάσι. Το εμπόριο, αλλά και οι ναυτικές υπηρεσίες που προσέφερε στο σύμμαχό του, απέφεραν μεγάλα κέρδη

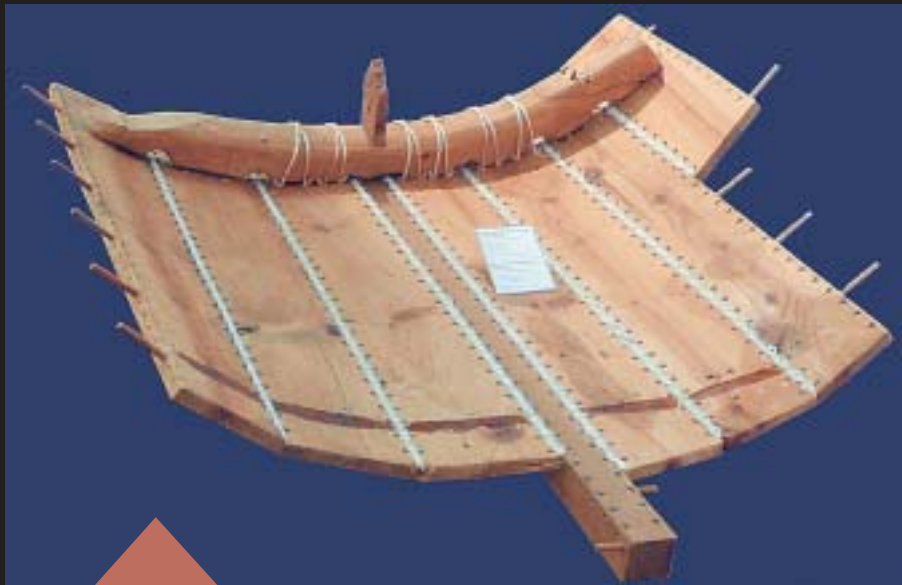
και κάλυψαν το κόστος της ναυπήγησης πολυάριθμων πλοίων. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, η Σάμος διέθετε στόλο 100 πεντηκόντορων, πλοίων κυρίως, με μεταφορική ικανότητα, τα οποία, όταν το απαιτούσαν οι περιστάσεις, τα χρησιμοποιούσαν και ως πολεμικά.

Ένας ιδιαίτερος τύπος πλοίου αναφέρεται με το όνομα «Σάμαινα» και συνδέεται από τους αρχαίους συγγραφείς με την εποχή του Πολυκράτη.

Κατά τους αρχαίους συγγραφείς, το σκαρί της Σάμαινας ξεχώριζε από τα άλλα είδη πλοίων, κυρίως από τη μορφή της πλώρης του, το «σίμωμα» (Πλούταρχος, Σαμιακός τρόπος), που είχε τη μορφή κεφαλής κάπρου, ένα πλοίο με «εμβόλους σεσίμωνται» (ΗΣύχιος, Σαμιακός τρόπος), πιθανόν γιατί είχαν κάποια ιδιαίτερα γεωμετρικά χαρακτηριστικά στις εμβολοφόρες πλώρες, που τις έκαναν να

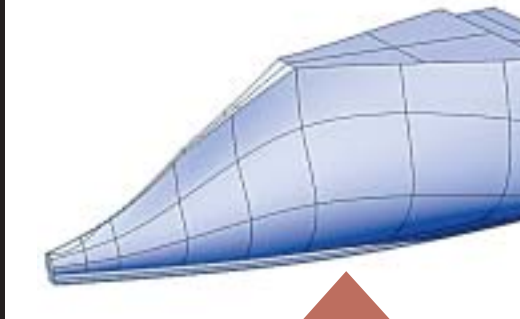
συνέχεια του κειμένου στη σελ. 28 ▶

Επιμέλεια παρουσίασης:
Γ. Π. ΚΑΡΑΛΗΣ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΓΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ (4ος αιώνας π.Χ.). Το ναυάγιο βρέθηκε ανοικτά της Κυρήνειας. Ήταν ένα μικρό εμπορικό σκάφος μήκους, περίπου, 14,75 μ. Η ανασκαφή του ναυαγίου έγινε τα έτη 1968 και 1969 υπό τη διεύθυνση του αρχαιολόγου Michael Katsev. Το «Κυρήνεια» αποτελεί την επιτομή της ναυπηγικής της κλασικής περιόδου. Η τεχνική του ραψίματος έχει πλέον εγκαταλειφθεί και ένα πυκνό πλέγμα τόρμων και εντορμιών, που «κλειδώνουν» με ξύλινες καβίλιες, συνδέει τα μαδέρια του πετσώματος, δημιουργώντας ένα άκαμπτο λείο κέλυφος. Χαρακτηριστικό στοιχείο της κατασκευής είναι τα χάλκινα κυλινδρικά καρφιά που περνώντας μέσα από ξύλινα παρεμβλήματα συνδέουν τα τμήματα των νομών με το κέλυφος. Αυτές οι συνδέσεις

εξασφαλίζουν μια ικανοποιητική συνεργασία των μελών της κατασκευής και προστατεύουν το κέλυφος από ανεπιθύμητες ρωγμές και διαταράξεις στη στεγάνωση. Το αντίγραφο, σε κλίμακα 1:1, παρουσιάζει ένα τμήμα στη μέση του σκάφους όπου φαίνονται οι πυκνές συνδέσεις με τόρμους και εντορμίες και τα χάλκινα καρφιά με τα ξύλινα παρεμβλήματα.

Τρισδιάστατο ψηφιακό μοντέλο της γάστρας μιας Σάμαινας με αναλογία μήκους προς πλάτος 6:1.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΓΙΟΥ «ΙΟΥΛΙΟΣ ΒΕΡΝ 9» (δεύτερο μισό 6ου αιώνα π.Χ.). Μέσα στο παλιό λιμάνι της Μασσαλίας στη θέση της πλατείας «Ιούλιος Βερν» βρέθηκε, μεταξύ άλλων ναυαγίων, ένα μικρό σκάφος («Ιούλιος Βερν 9») που είχε κατασκευαστεί στα ελληνικά ναυπηγεία της Μασσαλίας (αποικία τότε των Φωκαέων). Η ανασκαφή έγινε το 1993 υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Patrice Pomey. Το σκάφος υπολογίζεται ότι είχε συνολικά 9 μέτρα μήκος και 1,60 μέτρα πλάτος, είχε μία αρκετά στρογγυλεμένη φόρμα στο μέσον του και ήταν αλιευτικό. Το «Ιούλιος Βερν 9» είναι ένα αμιγές παράδειγμα «ραφτής» αρχαϊκής ναυπηγικής κατά την οποία το πέτσωμα είχε πιθανώς κατασκευαστεί πριν από το σκελετό με μια ιδιόρρυθμη τεχνική ραψίματος. Το αντίγραφο παρουσιάζει ένα τμήμα στη μέση του σκάφους όπου φαίνεται η «ραφή» αρχαϊκή τεχνική ναυπήγησης των πλοίων.

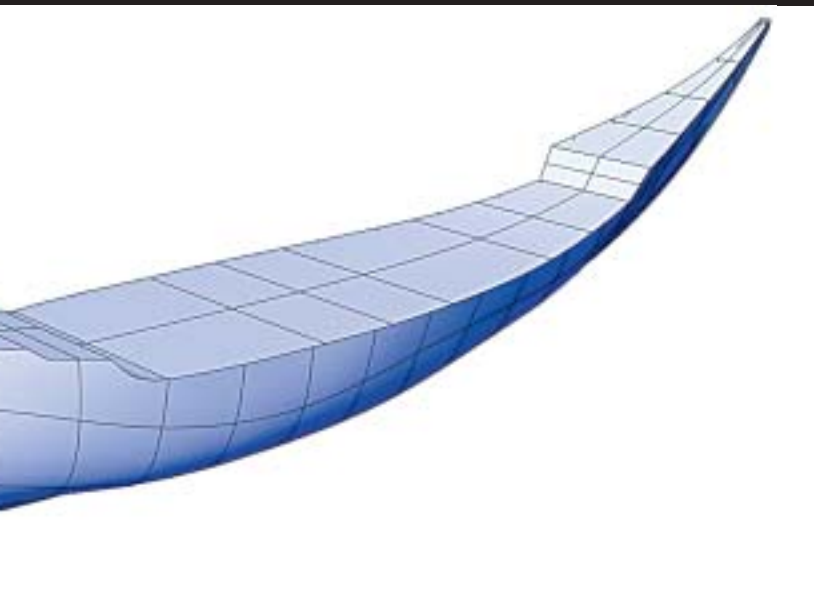
ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΓΙΟΥ ΣΤΟ ΜΑ'ΑΓΑΝ ΜΙΚΗΑΕΛ (περίπου 400 π.Χ.). Το ναυάγιο βρέθηκε κοντά στην ακτή του οικισμού Ma'agan Mikhael (Ισραήλ). Ήταν ένα μικρό ελληνικό εμπορικό σκάφος, που πρέπει να κατασκευάστηκε στο ανατολικό Αιγαίο. Υπολογίζεται ότι είχε μήκος 13,5 μ. και εκτόπισμα 23 τόνους. Η ανασκαφή του ναυαγίου έγινε το 1988-1989, υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Elisha Linder. Στο ναυάγιο σώζονται στοιχεία από την τεχνική των ραφτών πλοίων, ιδιαίτερα στην πλώρη και την πρύμνη, αλλά ο βασικός τρόπος σύνδεσης των ξύλων είναι πλέον με τόρμους και εντορμίες που «κλειδώνουν» με ξύλινες καβίλιες. Το ναυάγιο στο Ma'agan Mikhael περιλαμβάνει κατασκευαστικά χαρακτηριστικά που εκφράζουν τη μετάβαση από την αρχαϊκή τεχνική, με «ράψιμο», στην επόμενη τεχνική, της ύστερης κλασικής και ελληνο-ρωμαϊκής περιόδου στην οποία εφαρμόζονται σχολαστικά οι συνδέσεις με τόρμους και εντορμίες.

Το αντίγραφο, σε κλίμακα 1:1, παρουσιάζει ένα τμήμα στην πλώρη του σκάφους όπου φαίνεται ο συνδυασμός της ραφτής αρχαϊκής τεχνικής και οι συνδέσεις με τόρμους και εντορμίες.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΓΙΟΥ ΣΤΟ YASSI ADA (4ος αιώνας μ.Χ.). Κοντά στη νησίδα Yassi Ada (N/A Αιγαίο) βρέθηκε το ναυάγιο ενός εμπορικού σκάφους. Το συνολικό του μήκος υπολογίζεται, περίπου, στα 19 μ. και το μέγιστο πλάτος στα 6,6 μ. Η ανασκαφή του ναυαγίου έγινε κυρίως τα έτη 1967-1969, υπό τη διεύθυνση των καθηγητών George Bass και Fr. van Doorninck. Παρ' ότι η κατασκευή του σκάφους ακολουθεί την παλαιότερη τεχνική με τόρμους και εντορμίες, υπάρχουν ιδιομορφίες που καταδεικνύουν μια νέα εξέλιξη στη ναυπηγική τέχνη. Υποχωρεί η σχολαστικότητα με την οποία εφαρμόζονταν οι τόρμοι και οι εντορμίες, το πέτσωμα συνδέεται στο σκελετό με ξύλινα καρφιά και παράλληλα ο σκελετός του σκάφους αρχίζει να παίζει σημαντικότερο ρόλο στη σταθεροποίηση του πετώματος. Τα αίτια αυτής της εξέλιξης ίσως συνδέονται με την ανάγκη μείωσης του χρόνου εργασίας και του απαιτούμενου όγκου ξυλείας για τη ναυπήγηση ενός σκάφους. Το αντίγραφο, σε κλίμακα 1:1, παρουσιάζει ένα τμήμα στη μέση του σκάφους όπου φαίνονται οι συνδέσεις με τόρμους και εντορμίες και τα ξύλινα καρφιά που συνδέουν το πέτσωμα με το σκελετό του σκάφους.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΓΙΟΥ ΣΤΟ YASSI ADA (7ος αιώνας μ.Χ.). Ένα ακόμη εμπορικό σκάφος βρέθηκε, επίσης, κοντά στη νησίδα Yassi Ada (N/A Αιγαίο) και υπολογίζεται ότι είχε μήκος 20,5 μ. με μέγιστο πλάτος 5 μ. Η ανασκαφή του ναυαγίου έγινε τα έτη 1961-1964, υπό τη διεύθυνση του καθηγητού George Bass. Η κατασκευή του ήταν αρκετά διαφοροποιημένη από την αρχαία τεχνική με τους τόρμους και τις εντορμίες. Μόνο στο κατώτερο μέρος του πετώματος χρησιμοποιούνται ακόμη σύνδεσμοι με τόρμους και εντορμίες, οι οποίοι, όμως, είναι μικρού μεγέθους, αραιά τοποθετημένοι, με χαλαρή γόμφωση και χωρίς καβίλιες. Πάνω από την ίσαλο πλεύσης οι τόρμοι και οι εντορμίες έχουν καταργηθεί και το πέτσωμα καρφώνεται αποκλειστικά πάνω στους νομείς. Ένας ισχυρός και ενιαίος σκελετός βρίσκεται στο εσωτερικό του σκάφους, αποτελείται από τους νομείς, τα καμάρια και τα διαμήκη ενισχυτικά στοιχεία. Η μετάβαση στη νέα τεχνική, σύμφωνα με την οποία κατασκευάζεται πρώτα ένας ισχυρός και ενιαίος σκελετός και μετά καλύπτεται από το πέτσωμα, έχει ήδη ξεκινήσει. Το αντίγραφο, σε κλίμακα 1:1, παρουσιάζει ένα τμήμα στην πλώρη του σκάφους όπου φαίνονται οι αραιές και χαλαρές συνδέσεις με τόρμους και εντορμίες.

συνέχεια από τη σελίδα 25

Ξεχωρίζουν από τα άλλα πλοία. Ήταν φαρδύτερο και βαθύτερο σκάφος απ' ό,τι οι άλλες διήρεις και είχε κατάστρωμα που επεκτεινόταν σ' όλο το μήκος του.

Έρευνα και εφαρμογή

Το 2008, ο Δήμος Πυθαγορείου της Σάμου ανέλαβε την εκπόνηση ερευνητικού προγράμματος για την ανάδειξη του αρχαίου πλοίου «Σάμαινα», κατά το οποίο διερευνήθηκαν τα χαρακτηριστικά και η μορφή που θα έπρεπε να είχε αυτός ο αρχαίος τύπος πλοίου, καθώς και η τεχνική με την οποία αυτά τα πλοία ήταν κατασκευασμένα.

Με αφετηρία την άποψη ότι τα σκάφη που αναφέρονται ως Σάμαινες ήταν διήρεις, αναζητήθηκαν αναπαραστάσεις πλοίων της ίδιας περιόδου με δύο σειρές κουπιών. Κάποια από αυτά παρουσιάζουν επίσης ζωόμορφη πλώρη και πρόκειται αναμφίβολα για σκάφη τα οποία ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη «Σάμαινα». Ωστόσο, η μόνη παράσταση που θεωρείται ότι απεικονίζει την πλώρη μιας Σάμαινας, είναι αυτή που επαναλαμβάνεται στη μια όψη των νομισμάτων από τη Ζάγκλη. Η παράσταση παρουσιάζει μια εμβολοφόρο πλώρη με τρεις σειρές από ζωστήρες και μια εκτεταμένη και όρθια απόληξη του πλωριού ποδοστάματος. Ορισμένοι μελετητές αναγνωρίζουν τις θέσεις για δύο σειρές κουπιών και, επίσης, ένα υπερυψωμένο πλωριό κατάστρωμα, το οποίο προστατεύεται με ένα είδος κουραστής που έχει τη μορφή κικλιδώματος. Πιστεύεται, επίσης, ότι το έμβολο έχει μια ιδιαίτερα ορθογωνισμένη και απότομη απόληξη, που πιθανώς να υποδηλώνει την ιδιαίτερη πλώρη της «Σάμαινας».

Πέρα απ' αυτά τα ιστορικά στοιχεία αναζητήθηκαν αρχαία ναυάγια, καθώς αυτά θεωρούνται οι πλέον αξιόπιστες πηγές για τη μελέτη των τεχνικών κατασκευής των αρχαίων πλοίων. Στο πλαίσιο του προγράμματος για το «Σάμαινα» μελετήθηκαν πέντε αντιπροσωπευτικά αρχαία ναυάγια, τα οποία, καταρχήν, συνδέονται με τον ελληνικό κόσμο ή την περιφέρειά του, σώζονται σε ικανοποιητικό βαθμό, ώστε να προκύπτουν ασφαλείς πληροφορίες για την τεκμηριωμένη αποκατάστασή τους και να ελαχιστοποιούνται οι υποθετικές ερμηνείες κατασκευαστικών λεπτομερειών, όπως, επίσης, να έχουν δημοσιευθεί από τους ανασκαφείς σχέδια και επαρκή μετρητικά στοιχεία.

Τα ναυάγια που τελικά επιλέχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος είναι το «Ιούλιος Βερν 9», το «Ma'agan Mikhael», το «Κυρήνεια», το «Yassi Ada» του 4ου μ.Χ. αιώνα και το «Yassi Ada» του 7ου μ.Χ. αιώνα. Έγιναν: αναλυτική μελέτη τους, σχέδια αποκατάστασης χαρακτηριστικών τμημάτων τους και ακολούθως κατασκευάστηκαν αντίγραφα αυτών των τμημάτων σε φυσικό μέγεθος.

Μετά απ' όλα αυτά, ξεκίνησε ο σχεδιασμός μιας διήρους πεντηκόντορου και της γάστρας της, με ολικό μήκος 27,40 μ., μέγιστο πλάτος 2,76 μ., ύψος στη μέση 2,42 μ. και αναλογία μήκους προς πλάτος 10:1. Δημιουργήθηκαν τρία φυσικά ομοιώματα των εναλλακτικών αναπαραστάσεων της Σάμαινας, σε κλίμακα 1:10, με μήκος, περίπου, 2,6 μέτρα το καθένα και αναλογίες μήκους προς πλάτος 10:1, 8:1 και 6:1. Οι τρεις εκδοχές συγκρίθηκαν ως προς τα υδροστατικά και υδροδυναμικά τους χαρακτηριστικά και αποδείχθηκε ότι μόνο το σκάφος με αναλογία 6:1 είναι σχετικά ευσταθές.

Στο... «λιμάνι» του Ιωνικού Κέντρου

Τα αποτελέσματα όλης αυτής της προσπάθειας παρουσιάζονται στην έκθεση «Το αρχαίο πλοίο Σάμαινα», η οποία οργανώθηκε από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, το Δήμο Πυθαγορείου Σάμου, την Εταιρεία Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας και το Ιωνικό Κέντρο.

«Πίσω κι απ' αυτό το έργο είναι οι μηχανικοί» υπογράμμισε ο πρόεδρος του ΤΕΕ, Γιάννης Αλαβάνος, κατά τα εγκαίνια της έκθεσης. Και, πράγματι, στην ομάδα που εργάστηκε στο πρόγραμμα μετείχαν επιστήμονες από διάφορες ειδικότητες, κυρίως, όμως μηχανικοί (αρχιτέκτονες, τοπογράφοι, ναυπηγοί κ.ά.) υπό την επιστημονική διεύθυνση του αρχιτέκτονα και δρος της Ιστορίας της Ναυπηγικής, Κ. Δαμιανίδη.

Σύντομες ομιλίες έκαναν, ακόμη, ο Δήμαρχος Πυθαγορείου Σάμου Γ. Γεωργιάδης, ο πρόεδρος της ΕΜΑΕΤ, Θ.Π. Τάσιος, καθώς και οι Ι. Κιολέου και Χ. Τζάλας, πρόεδρος και αντιπρόεδρος αντίστοιχα του Ιωνικού Κέντρου.

Η έκθεση διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες: Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται ο ναυτικός πολιτισμός της Σάμου κατά τους αρχαϊκούς χρόνους. Στη δεύτερη διερευνάται η μορφή που είχε ο τύπος της Σάμαινας, μέσα από τις αρχαιολογικές και τις ιστορικές πηγές. Στην τρίτη ενότητα παρουσιάζεται η τεχνική κατασκευής των αρχαίων σκαριών μέσα από πέντε πιστά αντίγραφα από τμήματα αρχαίων ναυαγίων, σε κλίμακα 1:1. Οι τρεις ενότητες της έκθεσης συμπληρώνονται με ψηφιακό εποπτικό υλικό και σύντομο έντυπο κατάλογο.

Ιωνικό Κέντρο, Λυσίου 11, Πλάκα, τηλ.: 210-3246.614.
 Διάρκεια Έκθεσης: 30 Μαΐου - 18 Ιουλίου 2010.
 Ωράριο λειτουργίας: Τρίτη έως Παρασκευή: 11.00 - 14.00 & 18.00 - 21.00.
 Σάββατο και Κυριακή: 11.00 - 17.00, Δευτέρα κλειστά.
 Είσοδος ελεύθερη
 Πληροφορίες για το ερευνητικό πρόγραμμα «Ανάδειξη του αρχαίου πλοίου Σάμαινα» στο: www.samaiina.edu.gr
 Χορηγός: ΤΕΔΚ Νομού Σάμου
 Χορηγοί επικοινωνίας: National Geographic Ελλάδα, elculture.gr, in.gr, Αθήνα 9.84